Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena egz. [illegible]

GŁOS NARODU

Nr. 89. — ROK XLIII.
PONIEDZIAŁEK
30 MARCA 1936.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11.
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKOW, NR. 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą
Miesięcznie	5·— zł.	4·50 zł.	5·— zł.	8·— zł.

TELEFONY: REDAKCJA NR. 101-90. ADMINISTRACJA NR. 133-44. DRUKARNIA NR. 133-44.

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.

Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

Do granic troposfery.

Start kpt.-pilota Burzyńskiego z dr. Jodko-Narkiewiczem na balonie „Warszawa 2".

Warszawa, 29 marca. (PAT.) **Dziś o godzinie 9 rano z Legjonowa wystartowali do lotu na wysokość kapitan pilot Burzyński w towarzystwie dr. Jodko-Narkiewicza,** asystenta Zakl. Fizyki Doświadcz. Uniwersytetu Warszawskiego. Zamierzony i przygotowywany od dłuższego czasu lot doszedł właśnie dzisiaj do skutku ze względu na sprzyjające warunki atmosferyczne. Długie i staranne przygotowania do lotu zostały zakończone już przed kilku dniami. Aeronauci wystartowali na balonie „Warszawa 2". który jak wykazały badania najlepiej nadaje się do lotów na wysokość. — Dziś rano już od godziny 4-tej w Legjonowie trwały przygotowania do lotu. O godzinie 4-ej balon **„Warszawa 2"** kołysał się już w hangarze. dopełniony do połowy swej pojemności wodorem (2.200 mtr. sześc.) W tym czasie. gdy oficerowie wojsk balonowych starannie doglądali czynionych przygotowań. dr. Jodko-Narkiewicz i kpt. pilot Burzyński sprawdzali przyrządy pokładowe oraz przypasowywali inhalatory tlenowe. Po godzinie ósmej balon wyprowadzono z hangaru na otwarte pole i wmontowano gondolę. w której były już porozmieszczane i przymocowane przyrządy pokładowe. A więc m. in. w gondoli znajduje się szereg wysokościomierzy, termometry, aparat do badania promieni kosmicznych, oraz szereg innych pozatem 10 butli z tlenem. **Przed godziną 9-tą kpt. pilot Burzyński i dr. Jodko-Narkiewicz. ubrani w ciepłe futrzane kombinezony, zajmują miejsca w** gondoli. **Czynione są ostatnie przygotowania, a więc zrównoważenie balonu. założenie przez aeronautów spadochronów. — O godzinie 9-tej balon wznosi się do góry, padają ostatnie słowa pożegnania „Warszawa 2" szybuje w kierunku północnym.**

Celem lotu jest osiągnięcie granic troposfery. Lotnicy mają nadzieję osiągnięcia 10.000 mtr. Bezpośrednim celem lotu jest zbadanie intensywności promieni kosmicznych w górnych warstwach troposfery. Badań tych dokona dr. Jodko-Narkiewicz przy pomocy specjalnego. zabranego przez siebie aparatu.

Pozatem lotnicy dokonają badań kierunków wiatrów w górnych sferach powietrznych. temperatury oraz właściwości technicznych inhalatorów tlenowych.

—000—

Wybory w Niemczech przy flagach.

Berlin. 29. 3. (PAT). Głosowanie przy wyborach do Reichstagu rozpoczęło się o godz. 9-ej rano. Na ulicach wszystkich miast niemieckich widnieją plakaty, wzywające do głosowania do Reichstagu wolności i pokoju. Biura wyborcze zainstalowano w kawiarniach, szkołach oraz na dworcach kolei podziemnej. Są one pilnowane przez milicję narodowo-socjalistyczną. **Oddziały młodzieży hitlerowskiej na rowerach jeżdżą po mieście, nawołując do głosowania. Całe Niemcy udekorowane są flagami. W godzinach rannych frekwencja była znaczna. Obywatele, którzy wykonali obowiązek wyborczy, otrzymywali metalowe odznaki. noszone w klapie marynarki.** Lokale wyborcze zostaną zamknięte o godz. 18-ej, poczem komisje wyborcze przystąpią do obliczania głosów.

Czy wielu ośmieli się nie oddać głosu?

Berlin, 29. 3. (PAT). Wedle przypuszczeń około 70 procent uprawnionych do głosowania wykonało obowiązek wyborczy przed godz. 13. Kanclerz Hitler i min. Goebbels, którzy zrana przybyli samolotem z Kolonji, złożyli głosy w lokalu wyborczym w pobliżu dworca poczdamskiego. **Donoszą o ożywionej propagandzie. mającej na celu doprowadzenie do urn wyborczych obywateli, którzyby ewentualnie pragnęli powstrzymać się od głosowania.** Niemieckie biuro informacyjne donosi, że wybory odbywają się przy pomyślnej pogodzie. Od samego rana przed lokalami wyborczemi potworzyły się ogonki. W szeregu miejscowości składanie głosów ukończyło się przed obiadem. Do pogranicznego miasta Passau przybyło z Austrji **trzema specjalnemi pociągami 3000 obywateli** niemieckich celem wykonania obowiązku wyborczego. **Szczególnie uroczyście odbyły się wybory w zagłębiu Saary, gdzie ludność po raz pierwszy od lat 17 głosowała do parlamentu niemieckiego.**

Zarządzenia Prezydenta Rzplitej zamykające sesję budżetową.

Warszawa, 29. 3. **W sobotę po wyczerpaniu porządku dziennego Sejmu, prezes Rady Ministrów M. Zyndram-Kościałkowski odczytał z trybuny zarządzenie Prezydenta Rzplitej o zamknięciu sesji zwyczajnej Sejmu.** Zarządzenie to brzmi:

„Na podstawie art. 12 punkt c ustawy konstytucyjnej zamykam z dniem dzisiejszym sesję zwyczajną Sejmu". Warszawa, dnia 28 marca 1936 r. Prezydent Rzeczypospolitej (—) I. Mościcki. prezes Rady Ministrów (—) M. Kościałkowski.

Po posiedzeniu Sejmu p. premjer Kościałkowski udał się do p. marszałka Senatu Al. Prystora, któremu doręczył zarządzenie Prezydenta Rzplitej o zamknięciu sesji zwyczajnej Senatu. analogiczne do zarządzenia o zamknięciu sesji Sejmu.

Stan kościołów w archidiecezji lwowskiej obrz. łac.

W roku jubileuszowym święceń kapłańskich ks. arcybiskupa dr. Twardowskiego stan kościołów i kaplic archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego przedstawia się w ten sposób. **Archidiecezja posiada: 403 kościoły parafjalne, 503 kaplice filjalne, 29 kościołów zakonnych (nieparafjalnych) — razem 935 Domów Bożych.** nie wliczając do tego kilkunastu kaplic prywatnych. W kilku parafjach przygotowane są plany nowych świątyń: Lwów-Zniesienie, Lwów-Sygniówka, Lwów-Lewandówka, Sokal. Najstarsze świątynie zachowały się w niewielkiej liczbie: kościół św. Jana Chrzciciela z r. 1250, kościół P. Marji Śnieżnej z roku 1340, bazylika metropolitalna z lat 1370—1480 (te trzy kościoły są we Lwowie), kościół w Kościejowie z r. 1399, w Krotoszynie z r. 1369, w Szczercu z r. 1400, w Wyzmianach z r. 1400, w Stryju z r. 1427, w Olesku z r. 1481. w Rohatynie z r. 1509. Wiele kościołów powstało w XVII w. **Od r. 1900 do 1936 wzniesiono 526 kościołów** i kaplic. (KAP).

—:000:—

Włosi maszerują bez przeszkód.

Odpór może dać tylko armja cesarska.

Warszawa, 29. 3. (PAT). Na podstawie wiadomości z różnych źródeł PAT ogłasza następujący komunikat o sytuacji na frontach Abisynji w dniu 28 bm.:

Wojska włoskie. jak można wnosić z wiadomości ze źródeł zarówno angielskich, jak i włoskich i abisyńskich, nie napotykają na żaden opór w swym marszu w północno-zachodniej Abisynji. Ani Włosi. ani Abisyńczycy nie donoszą o żadnych bitwach ani starciach na tym odcinku, prawdopodobnie więc wojska włoskie będą posuwały się nadal w kierunku południowym. Jedyną poważną armją abisyńską, mogącą zagrodzić drogę kolumnom włoskim, operującym na północno-zachodnich obszarach Abisynji jest armja cesarska. która, jak przypuszczają. znajduje się w okolicy Sokota, a więc w znacznej odległości od armji włoskiej. posuwającej się prędkiemi marszami na południe.

Bombardowania nie ustają.

Pomimo dementi włoskiego Addis Abeba podaje szczegóły bombardowania przez samoloty włoskie Gondaru. Zniszczeniu uległy m. in. zabudowania misji francuskiej, starożytny obelisk oraz znaczna część miasta, która obfituje w liczne historyczne ruiny.

Według brzmienia oficjalnego komunikatu abisyńskiego w ubiegły czwartek podczas bombardowania Kworan **strącono dwa samoloty włoskie. które stanęły w płomieniach zanim opadły na ziemię.** Załogi obu samolotów zginęły. Kworan i okolice w ciągu ostatnich trzech dni było kilkakrotnie bombardowane przez włoskie samoloty, poszukujące prawdopodobnie głównej kwatery Haile Selassie. Abisyńczycy twierdzą, iż zrzucono liczne bomby gazowe.

Na froncie południowym lotnictwo włoskie również wykazuje ożywioną działalność. W piątek i w sobotę nad Harrarem przeleciały włoskie samoloty wywiadowcze. Rząd abisyński protestuje przeciwko twierdzeniom Włochów, iż w Harrarze czynione są poważne przygotowania o charakterze wojskowym.. **Komunikat rządu abisyńskiego przypomina, iż Harrar jest miastem otwartem. gdzie znajdują się liczne szpitale i ambulanse Czerwonego Krzyża.**

—:000:—

30 samolotów zniszczyło Harrar.

Warszawa 29. marca (PAT). **Ofensywa włoska na froncie północnym postępuje w nadzwyczaj szybkiem tempie, przyczem Włosi nie napotykają na żaden poważniejszy opór.** Trzeci korpus zajął miejscowość Sokota, drugi korpus Debarech. zaś oddziały operujące na płaskowzgórzu zachodniem ukończyły okupację całego obszaru Bircuta. Debarech znajduje się na połowie drogi pomiędzy linją rzeki Takazze a Gondarem. Sokota jest stolicą prowincji Lasta. położonej w odległości 110 klm. linji powietrznej na południowy zachód od Makalle. Socota będzie dla Włochów nadzwyczaj dogodnym terenem dla założenia bazy lotniczej. Pomimo opisanego powyżej położenia miejscowość ta stanowi centrum handlowe prowincyj Lasta i Godzam.

Dziś samoloty włoskie ponownie poddały gwałtownemu bombardowaniu Harrar i Dzidzigę. Bombardowanie Harraru rozpoczęło się o godzinie 7.30 i trwało dwie godziny. W locie brało udział 30 samolotów, które zrzucały bomby zapalające. Harrar stoi w płomieniach. Szpital francuski, misja katolicka oraz kościoły koptyjskie miały ulec kompletnemu zniszczeniu. Samoloty włoskie pojawiły się zupełnie niespodziewanie, powodując panikę wśród ludności, która w pośpiechu opuszczała swe siedziby. Donoszą. że poczta i radjostacja zostały całkowicie zniszczone. również wielkie szkody wyrządziło bombardowanie w europejskiej dzielnicy miasta. **W 4 godziny po rozpoczęciu bombardowania Harrar nadal stał w płomieniach.** Komunikacja z Addis-Abebą jest nadzwyczaj utrudniona spowodu zniszczenia poczty i radjostacji. Władze abisyńskie przypuszczają. że straty są bardzo duże. oraz ofiary ludzkie bardzo liczne, nie są jednak w stanie udzielić żadnych szczegółów.

Likwidacja olbrzymiego strajku w Norwegji.

Kopenhaga, 29. 3. (PAT). Podczas nocnego posiedzenia obu izb uchwalono z niewielkiemi poprawkami **rządowy projekt likwidacji konfliktu pomiędzy robotnikami a przemysłowcami, który spowodował strajk 125.000 robotników.** Praca zostanie podjęta w poniedziałek. przyczem dotychczasowe płace zostaną utrzymane. Decyzja parlamentu zostanie przekazana komisji arbitrażowej, której postanowienie będzie posiadało moc prawną.

Kierownicy faszystów u Ojca św.

Rzym. 29. 3. (PAT). **Wczoraj wieczorem Ojciec św. przyjął na uroczystej audjencji kierowników narodowej federacji faszystowskiej i przywódców faszystowskich organizacyj prowincjonalnych z całych Włoszech.**

— W miejscowości Bayron (Georgia) pociąg zderzył się z autobusem na przejeździe kolejowym w centrum miasta. **Spośród 13 pasażerów autobusu jest 8 zabitych i 5 rannych.**

Katastrofa alpinistów na Kaukazie.

Moskwa, 29. 3. (PAT). **Podczas wejścia na Elbrus na Kaukazie na skutek poślizgnięcia się jednego z alpinistów 4-ch uczestników wyprawy zostało zabitych, a 4-ch odniosło ciężkie rany.**

LOT POLARNY 2 SAMOLOTÓW SOW.

Moskwa, 29. 3. (PAT). Dziś zrana wystartowały do lotu Moskwa — Archangielsk — Nowa Ziemia — Ziemia Franciszka Józefa dwa samoloty, specjalnie przystosowane do lotów polarnych, pilotowane przez wybitnych lotników sowieckich Wodopianowa i Machotkina.

PROCES APEL. BANDERY I TOW. 27. IV.

Lwów, 29 marca (PAT.) „Diło" donosi. że obrońcy oskarżonych w procesie o zabójstwo min. Pierackiego otrzymali wczoraj wieczorem zawiadomienie z Warszawy, że **termin rozprawy apelacyjnej przeciwko Banderze i tow. wyznaczony został na poniedziałek 27 kwietnia br. w Warszawie.**

Co słychać w Krakowie.

MARZEC.

30. **Poniedziałek.** Kwiryna męcz., Jana Klimasa opata, Wiktora męcz.
Wschód słońca 5.23, zachód 18.05.
Długość dnia 12 godzin i 42 min.

31. **Wtorek.** Teodula, Feliksa i Kornelji męcz., Balbiny p., Benjamina diak. męcz.
Wschód słońca 5.21, zachód 18.07.
Długość dnia 12 godzin i 46 minut.

——oo——

NIEZWYKŁA PRZYGODA PIJAKA. 60-letni Ferd. Zębaty, przechodząc w stanie nietrzeźwym przez Rynek gł. przewrócił się na tor tramwajowy, w chwili gdy nadjechał tramwaj nr. 2. Zębaty doznał szeregu obrażeń. Przewieziono go do szpitala.

NOŻOWCY GRASUJĄ W KRAKOWIE. — W sobotę wieczorem na ul. Grzegórzeckiej. nieznani sprawcy pokłuli nożami robotnika Stan. Grabowskiego. Ofiarę opryszków przewieziono w stanie ciężkim do szpitala.

——i——

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

Z PROBLEMÓW ROZWOJU KRAKOWA W PRZESZŁOŚCI, TERAŹNIEJSZOŚCI I PRZYSZŁOŚCI. W poniedziałek 30 bm. odbędzie się w Muzeum Przemysłowem (ul. Smoleńsk 9) 45. Zebranie Naukowe Tow. Miłośników Krakowa na którem nacz. inż. Cz. Boratyński wygłosi odczyt „W przededniu wielkiego konkursu na uporządkowanie rynku i śródmieścia Krakowa". — Następnie prof. U. J. dr. K. Dobrowolski mówił będzie na temat: „Główne zagadnienia urbanistyczne Krakowa: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość". Początek o godzinie 18.30.

——000——

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek popoł.: „Most"; — wieczorem: „Traviata".
Wtorek: „Wielki Fryderyk".
Środa: „Wielki Fryderyk".

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ŚWIT: „Golgota".
WANDA: „Kapitan Blood".
APOLLO: „Burłak z nad Wołgi".
SZTUKA: Złotowłosy brzdąc".
UCIECHA: „Osaczona" (Sylvia Sydney).
PROMIEŃ: „Ucieczka z Piekła".
STELLA: „Noc cudów".
ADRIA: „Walc dla ciebie" (C. Horn).
CAPITOL (Podgórze): „Pieśń kozaka" i Rewja.
BAGATELA: „Torreador i kobiety" (Adolf Menjou). Na scenie rewja pt.: „Ras Kuksa w Negusynję".
DOM ŻOŁNIERZA. Od 30 marca do 4 kwietnia: „Węgierska miłość".

——000——

DZIŚ „TRAVIATA" Z ADĄ SARI I A. DOBOSZEM. Dzisiaj w poniedziałek wieczorem „Traviata" G. Verdi'ego, w opracowaniu muzycznem B. Wallek-Walewskiego, w reżyserji Stef. Romanowskiego. W operze tej wystąpi Ada Sari, która partję Traviaty zalicza do swych najsławniejszych kreacyj znany tenor opery warszawskiej Adam Dobosz, Stefan Romanowski, A. Mazanek, Woźniak i in.

LUDWIK SOLSKI W „WIELKIM FRYDERYKU", w którym stwarza niezapomnianą kreację kunsztu aktorskiego, wystąpi jutro we wtorek oraz w środę.

NAJBLIŻSZA PREMJERĄ będzie głośna sztuka Emmeta Lavery'ego pt. „Pierwszy Legjon". Próby odbywają się od dłuższego czasu pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego.

SŁYNNY BALET BODENWIESER, w przejeździe do Bukaresztu, wystąpi z jedynym wieczorem tańców we środę 1 kwietnia br. w Starym Teatrze.

——:00:——

Kombatanci w sprawie tragicznych wypadków krakowskich.

Na wspólnem posiedzeniu prezydjów zarządów okręgowych i grodzkich wszystkich związków kombatanckich, zrzeszonych w **Federacji Polskich Związków Obrony Ojczyzny**, uchwalono deklarację w sprawie tragicznych wypadków krakowskich. Deklaracja stwierdza, że 23 marca na ulicach Krakowa **rozegrał się podwójny dramat polskiego robotnika.** Za jego plecyma lżono Państwo Polskie, za jego plecyma strzelano do polskich żołnierzy policyjnych, obrzucano ich kamieniami, podczas gdy **zamiarem robotnika było tylko protestowanie, w drodze legalnej, przeciwko brakowi i wyzyskowi pracy.** Deklaracja domaga się, aby zagwarantowane konstytucją prawa do pracy, jej wartości i owoców zostały **bezwarunkowo przez rząd urzeczywistnione i wykonane przez władze, mające nadzór nad pracą.** Obóz kombatancki **przeciwstawi się zdecydowanie wszelkiemu wyzyskowi pracy.** Równocześnie jednak obóz kombatancki gotów tak samo przeciwstawić się wszelkim próbom, zmierzającym do podważenia ładu i porządku w życiu społeczeństwa i Państwa.

Reorganizacja krakowskich urzędów skarbowych.

Spowodu stałego wzrostu ilości płatników na terenie Krakowa ilość dotychczasowych Urzędów Skarbowych okazała się niewystarczająca. Ministerstwo Skarbu przychylając się do wniosku Krakowskiej Izby Skarbowej. postanowiło znieść z dniem 1 kwietnia br. **dotychczasowe cztery Urzędy Skarbowe w Krakowie**, tworząc w ich miejsce sześć Urzędów Skarbowych. Wszystkie nowoutworzone Urzędy obejmować będą działy: **wymiarowy, rachunkowo-kasowy, i egzekucyjny.** Przy 1-szym Urzędzie Skarbowym znajdować się będzie Kasa poborowo-płatnicza (typu A) oraz **dział katastralny na m. Kraków.** Podział terytorjalny: **I-szy Urząd Skarbowy** z siedzibą przy ul. Wiślnej L. 7, konto P. K. O. 402.112. obejmuje dzielnice IV, XII. XIII, XIV, XV. i XVI.

Drugi Urząd Skarbowy: czasowo z siedzibą przy ul. Wiślnej 7. konto P. K. O. 402.113. obejmuje dzielnice I. II. III, i VII.

Trzeci Urząd Skarbowy z siedzibą przy ul. Kanoniczej 17, konto PKO. 402-122, obejmuje dzielnice V, VI, VIII, XIX i XX.

Czwarty Urząd Skarbowy z siedzibą przy ul. Kanoniczej 17, konto PKO. 402-128. obejmie dzielnicę VIII.

Piąty Urząd Skarbowy z siedzibą działów wymiarowych przy ul. Krakusa 20 i działów egzekuc. i rach. kasowego przy ul. Czarneckiego 3, konto PKO. 402-107 obejmie dzielnice IX, X, XI, XXI i XXII.

Wreszcie szósty Urząd Skarbowy z siedzibą przy ul. Grodzkiej 65, konto PKO. 402-109 obejmie powiat krakowski.

Późniejsze zmiany siedzib poszczególnych Urzędów Skarbowych zostaną ogłoszone we właściwym czasie. Pozatem Ministerstwo Skarbu wydzieliło z dniem 1 kwietnia z Urzędu Skarbowego w Nowym Targu gminę miejską Zakopane oraz gminy wiejskie Bukowinę, Kościelisko i Poronin, tworząc dla wyłączonego okręgu Urząd Skarbowy, z czasową siedzibą w Nowym Targu.

Otwarcie tygodnia propagandy Polskiego Zw. Zachodniego.

W sobotę rozpoczął się w Krakowie Tydzień propagandy Polskiego Związku Zachodniego. Tydzień otwarł prezes koła krakowskiego **inż. Rolle,** odczytem radjowym. Pozatem odczyty na temat Śląska Górnego, Opolskiego i Cieszyńskiego wygłoszą: dn. 2 kwietnia o godzinie 19, w sali „Domu Śląskiego" przy ul. Pomorskiej 2. — b. dyrektor Polskiego Gimnazjum w Bytomiu p. dr. Wiktor Nechay. — 6 kwietnia — b. Konsul Generalny w Opolu p. dr. Szczepański, oraz 1 maja br. — redaktor Kazimierz Smogorzewski z Berlina. — Dnia 2 maja zostanie zorganizowany pociąg popularny do Katowic na uroczystości 15 rocznicy III Powstania Śląskiego. — W czasie od 30 marca do 6 kwietnia zostaną zorganizowane na terenie miasta Krakowa zbiórki do puszek oraz na listy składkowe na prace Polskiego Związku Zachodniego dla Polaków w Niemczech.

„Kto raz przestał być Polakiem, już nie wróci do polskości".

W niedzielę w południe, w wypełnionej w większości przez młodzież sali Starego Teatru, w Kakowie prezes zarządu główn. Tow. Pomocy Polakom Zagranicą dr. **Bron. Hełczyński** wygłosił interesujący odczyt pt. „**Przyszłość Polonji zagranicznej**". Prelegent podkreślił. że poza granicami Polski żyje obecnie **8 i pół miljona rodaków,** to znaczy czwartą część ludności. **Ci ludzie mają prawo czuć się Polakami, a my mamy prawo interesować się, czy nie są oni wynaradawiani środkami przymusowymi.**

Prezes Hełczyński omówił rolę, jaką powinna odegrać Polonja zagraniczna w stosunku do macierzy. By Polonja zagraniczna mogła spełnić swe zadanie, trzeba zdaniem prelegenta. **przebudować strukturę naszego wychodźtwa, wytworzyć wśród niego warstwę inteligencji,** która odda większe usługi propagandzie polskiej, a z drugiej strony zabezpieczy wychodźtwo od wynarodowienia. Następnie prelegent zaznaczył. że szczerze i otwarcie stwierdzić może, iż **proces wynaradawiania wśród wychodźtwa polskiego na szczęście nie postępuje.**

Co więcej zaobserwowano bardzo pocieszający objaw. zwłaszcza na terenie Niemiec. Niektórzy twierdzili, że hitleryzm po dojściu do władzy zdusi wychodźtowo polskie. Tymczasem wśród naszego wychodźtwa w Niemczech. zaobserwowano wśród Polaków, po dojściu Hitlera do władzy, **pewien renesans poczucia narodowego.**

Kończąc prelegent zaznaczył. że utrzymanie dotychczasowego stanu rzeczy wymaga pracy ze strony społeczeństwa. Nie możemy być bierni, bo oni nas. lecz my ich więcej potrzebujemy. Nie wolno nam również zapominać. że **„kto raz przestał czuć się Polakiem, ten już nie wróci do polskości".** Na odczyt przybyli reprezentanci władz z **wiceprez. Radzyńskim.** który zagaił zebranie.

—— 000 ——

Z kin krakowskich.

KINO „ŚWIT" wyświetla wspaniały **film religijny** osnuty na tle życia i męki Chrystusa p. t. **„Golgota".** Film nakręcony według scenarjusza ks. kan. Józefa Reymanda w wersji francuskiej jest jednym z najlepszych tego rodzaju filmów oglądanych w Polsce. Film ten, o znanej wszystkim treści, wzrusza do głębi widza. Postać Chrystusa odtwarza artysta Robert Le Vigan, który z trudnej tej roli wywiązał się dobrze. Z innych postaci dobrze zagrane są role Judasza i Piłata. Wielkie wrażenie wywołuje scena biczowania i ukrzyżowania Chrystusa. Technika i opracowanie sceniczne filmu są pierwszorzędne. W dodatku dźwiękowym Pat'a znajduje się reportaż z przemówienia Pana Prezydenta do radja oraz inne aktualności.

(kd)

—— * ——

Z ziemi krakowskiej.

Ujęcie młodocianych morderców.

W Ciężkowicach pod Tarnowem ujęci zostali i odstawieni do Tarnowa sprawcy ohydnego mordu rabunkowego, dokonanego 18 bm. na osobach Chaima i Chany Gralicerów w Zwierniku k. Pilzna. Mordercami są **22-letni Józef Laska** z Jodłowej i **20-letni Jan Czudeusz ze Zwiernika.** W czasie przesłuchania przez sędziego śledczego **obaj przyznali się w zupełności do zbrodni,** podając jako motyw. **chęć zdobycia pieniędzy Gralicerów,** których uważano za bardzo zamożnych. Zeznali oni nadto **że mieli w planie zamordowanie wszystkich osób. któreby się w czasie napadu znajdowały u Gralicerów.** W czasie przesłuchiwania aresztowani opisali szczegółowo przebieg zbrodni, której dokonali **prętem żelaznym i małą siekierką.** Narzędzia zbrodni znaleziono zakopane w Zwierniku. Morderców osadzono w więzieniu w Tarnowie.

Paryski mechanik

Dazin skonstruował nowy typ motocykla o trzech kołach.

Zabił bandytę siekierą.

Na obejście gospodarza Żydka w Osobnicy pow. jasielskiego usiłowali dokonać napadu rabunkowego w nocy, bandyci, uzbrojeni w łom żelazny. **Żydek w obronie życia zadał siekierą cios w głowę jednemu z napadających,** którym się okazał niejaki Szata z Osobnicy, znany złodziej. Szata skutkiem otrzymanego urazu zmarł.

PRZEBUDOWA MOSTU NA SOLE POD JUSZCZYNĄ.

Urząd Wojewódzki komunikuje, że spowodu złego stanu mostu drewnianego na rzece Sole Nr. 1/4 130 m. długości na drodze powiatowej Wieprz — Juszczyna, przystąpił z dniem 16 bm. do rozbiórki jego i zarazem do odbudowy. Komunikacja z gromadą Wieprzem. oraz Juszczyna odbywa się przez gromadę Radziechowy (Juraszki) — przez most żelazny na Sole na drodze wojew. Juraszów—Ujsoły — następnie drogą gminną w kierunku do Wieprza.

Sport.

WYNIKI MECZÓW PIŁKARSKICH.

Cracovia — Fablok (Chrzanów) 4:0 (3.0) Pierwsze spotkanie o mistrzostwo klasy A, rozegrane przez Cracovię, zgromadziło ok. 1.000 widzów. Zwycięstwo nie przyszło Cracovii łatwo. Bramki zdobyli **Kosok (2) i Stępień.** Czwarta bramka samobójcza.

Wisła — Preussen 4:1 (1:0). Wisła zrewanżowała się za nieznaczną porażkę, poniesioną w spotkaniu z tą drużyną przed kilku laty w Zabrzu. Goście. będący wicemistrzami niemieckiego Śląska pokazali grę twardą i szybką, bez walorów technicznych. Wisła, znajdująca się w dobrej formie, wygrała zasłużenie. Bramki zdobyli **Artur** (2) i **Kopeć** (2), dla gości **Dłubacz.**

Garbarnia — Korona 7:1 (2:1). Garbarnia wystąpiła niemal w pełnym składzie ligowym. Bramki posypały się jak z rogu obfitości dopiero przy końcu drugiej połowy.

POLSKI KLUB WICEMISTRZEM LITWY. „Dzień Polski" donosi. że wicemistrzem Litwy w siatkówce pań i panów został polski klub Sparta. Mistrzem Litwy jest litewski klub J. S. O.

KRAKÓW CHCE ORGANIZOWAĆ MECZ POLSKA—BELGJA. W dniu 21-go czerwca b. r. odbędzie się w Polsce międzypaństwowy mecz lekkoatletyczny Polska—Belgja. Ostatnio zarząd okręgu krakowskiego złożył ofertę zorganizowania meczu w Krakowie. Propozycję tę rozpatrzy zarząd PZLA w najbliższych dniach.

——*——

Nowi docenci.

Warszawa, 29. 3. Minister W. R. i O. P. zatwierdził habilitację w szkołach akademickich: w Krakowie **Bron. Stępowskiego** na docenta położnictwa, **dra Marjana Wilczka** na docenta okulistyki, — we Lwowie **Stan. Hoszowskiego** na docenta historji, **Fr. Kmietowicza** na docenta fizjoterapji, **Wład. Namysłowskiego** na docenta prawa południowo-słow., ks. dr. **Stefana Skibniewskiego** na docenta filozofji chrześcij., — w Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie: **Jana Hoplińskiego**, docenta technologji malarstwa i **Stan. Popławskiego**, docenta rzeźby.

KREDYT BUDOWLANY W B. G. K.

Warszawa, 29. 3. (Telef.). Kredyt budowlany BGK na obecny sezon preliminowany jest na **sumę 38 miljonów zł.** Z sumy tej nie będzie uruchomionych najwyżej 5 do 6 miljonów zł. Kredyt przewidziany na budowę tanich mieszkań robotniczych będzie wyzyskany w całej rozciągłości.

—*—

Warszawa, 29. 3. (Telef.). Droga przez Królewiec udał się z Warszawy do Kowna **dr. Tad. Wasung**, który w celach naukowych będzie badał działalność litewskich instytucyj kredytowych. Z Kowna uda się on do Kłajpedy a następnie do innych krajów bałtyckich.

Gwałtowny spadek urodzin w Czechach.

Mor. Ostrawa, 29. 3. (PAT). Prasa czeska bije na alarm wobec postępującego gwałtownie spadku urodzin w Czechosłowacji. W Czechach przypada obecnie na małżeństwo przeciętnie **2.8 dzieci**, a małżeństw bezdzietnych wogóle jest w tym kraju **330 tys.** W kraju morawsko-śląskiem jest nieco lepiej, albowiem przypada tam na rodzinę przec. **3.2 dzieci.** Najlepsze stosunki są na Rusi Podkarpackiej i Słowacji, gdzie rozrodczość słowacka i rusińska **przewyższa niemal o 100 proc. rozrodczość czeską i niemiecką.** W całej republice w roku bież. liczba małżeństw bezdzietnych osiągnęła rekordową cyfrę **615.000.**

Radjo.

Odbiór krótkofalowy.

ROZPRZESTRZENIANIE SIĘ FAL KRÓTKICH.

Promieniowanie wzdłuż warstwy atmosferycznej ma przy krótkich falach tylko podrzędne znaczenie. Wielkie odległości mogą być osiągnięte wyłącznie przy pomocy tzw. przestrzennego promieniowania, które wychodzi w przestrzeń z anteny stacji nadawczej nawskos wgóre.

Ta warstwa, **warstwa Heaveside'a**, znajdująca się wysoko ponad ziemią, która powoduje odbijanie się od niej fal, nosi nazwę „warstwy Heaveside'a“ od nazwiska pewnego uczonego, który pierwszy stworzył powyższą hipotezę rozprzestrzeniania się fal krótkich. Ważną dla fal radjowych cechą tej warstwy Heaveside'a, która znajduje się na **wysokości od 100 do 300 km.**, ponad ziemią, jest to, że podlega ona wpływom promieniowania słonecznego i różnych zmian pór dnia i roku, co ma skolei wielki wpływ na przebieg rozprzestrzeniania się fal. Promieniowanie przestrzenne fal krótkich w wyższych warstwach atmosfery przebiega prawie bez utraty energji, dopóki fale te nie zostaną nagięte spowrotem ku ziemi. Powrót fal z warstwy Heaveside'a jest związany z rozmaitemi okolicznościami. Z krótszych fal powraca tylko część całkowitej ilości promieni, które wchodzą do warstwy atmosfery i są dla odbioru na ziemi stracone. Fale o długości poniżej 10 m. nie mogą być nawet z najwyższego wzniesienia naszej kuli ziemskiej wypromieniowane pod tak małym kątem, aby się wróciły na ziemię. Te, tzw. **ultra-krótkie fale mają zasadniczo zasięg silnie ograniczony.** Dlatego też pracujące na tych falach radjostacje mają anteny tak wysokie, jak tylko na to możliwości pozwalają.

STREFY MARTWE.

W miarę zmniejszania się długości fali, kąt, pod którym wysyła się promienie, musi się zwiększać, aby nastąpiło odbicie fal ku ziemi. Promieniowanie musi być skierowane bardziej stromo w góre — odległość zatem pomiędzy stacją nadawczą a temi miejscami, gdzie odbite fale trafiają spowrotem na ziemię, jest mniejsza, niż przy krótkich falach. Jesteśmy na drodze do poruszenia znanego wszystkim radjosłuchaczom zjawiska fading'u. Przy falach radjowych o długości od 200 do 600 m. rozpoczyna się już w odległości prawie 80 km. od stacji nadawczej „strefa fadingowa“, w której spotykają się dwa rodzaje promieni: te, które obiegły normalną drogą kulę ziemską i te które się odbiły od warstwy Heaveside'a. Rozmaita długość drogi przebytej przez te dwa rodzaje promieni powoduje kolejne powstawanie i zanikanie fal radjowych w odbiorniku, a więc zjawisko znane ogólnie pod nazwą „fading'u“.

Długie fale powyżej 4.000 m. przeważnie operują promieniowaniem ziemskiem, są od wyższych warstw atmosfery praktycznie niezależne. Przy wystarczającej mocy nadajnika, pory roku i dnia nie mają szczególnego wpływu na odbiór jeśli pominąć przeszkody natury atmosferycznej.

WIELOKROTNE DROGI FAL RADJOWYCH.

Wyższe warstwy atmosfery, które z jednej strony umożliwiają duży zasięg krótkich i średnich fal, z drugiej strony jednak kryją w sobie prócz fading'u i inne niedogodności. Odnośne badania wykazały, że energja krótkich fal przebywa przestrzeń od nadajnika do odbiornika różnemi drogami i często z kilku dróg jednocześnie się korzysta. Jeden nadany znak może dzięki temu zostać kilkakrotnie zarejestrowany w miejscu odbioru. — Naprzykład: **nadany przez pewnego krótkofalowca w Buenos-Aires sygnał na fali o długości 15.3 m. został odebrany w Geltow (Niemcy) aż trzykrotnie.**

Przy szybkości 300.000 km./sek. przerwy o długości 0.001 sek. wykazują, że jedna z fal przybyła do odbiornika krótszą drogą o 300 km. Ten przypadek zajść może np. wtedy, gdy promienie przebiegają rozmaite warstwy atmosferyczne o różnej wysokości. Różnice o 0.001 sek. można sobie podobnie wytłumaczyć, uwzględniając, że promienie mogły się odbić od warstwy Heaveside'a i od ziemi więcej niż jeden raz, dlatego dotrzeć później do miejsca odbioru. Zdarzają się prócz omówionych wyżej przypadków różnice w czasie od 0.1 sek. aż do powyżej 1 sek. Ma tu miejsce niewątpliwie kilkakrotne okrążenie ziemi, względnie odbicie się promieni poza atmosferą ziemską.

Co zatem idzie przy takiej szybkości fal obecnych nadajników radjotelegraficznych, a szczególnie przy jeszcze szybszych okresach w telewizji, wszystkie wyżej wymienione zjawiska pociągają za sobą przeszkody w odbiorze.

———ooOoo———

PŁYWAJĄCE RADJOSTACJE AMERYKAŃSKIE.

Stany Zjednoczone postanowiły zainstalować na pełnem morzu, na trasie okrętowej i lotniczej **między U. S. A. a Filipinami i Chinami,** małe pływające stacje radjoiskrowe, których przeznaczeniem będzie orjentowanie okrętów i samolotów kursujących na tych linjach. Inowacja ta ma duże znaczenie nietylko dla cywilnej komunikacji lotniczej i okrętowej, ale i dla marynarki i lotnictwa wojennego.

———ooo———

Programy stacyj radjowych:

WTOREK, DNIA 31-go MARCA 1936 ROKU

Program ogólnopolski: Godz. 6.30 „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.34 Gimnastyka; 6.50 Programy lokalne; godz. 7.20 Dziennik poranny; 7.30 Programy lokalne; 8.00 Audycja dla szkół; 11.57 Sygnał czasu z Obs. Astronomicznego; 12.00 Hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie; 12.03 Dziennik południowy; godz. 12.15 Audycje dla szkół (z Katowic z okazji „Tygodnia Śląska“); 12.40 „Godzina we Francji“ — koncert orkiestry kameralnej z Krakowa; godz. 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 13.30: Z rynku pracy; 13.35 Programy lokalne; 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim, (Wilno nadaje aud. lokalną); 16.00 Skrzynka P. K. O.; 16.15 Koncert z Krakowa; 16.45 Cała Polska śpiewa; 17.00 Odczyt ze Lwowa; 17.15 Płyty dla znawców; 18.10 Piosenki francuskie; 18.30 Programy lokalne; 19.39 Wiadomości sportowe; 19.45 Pogadanka aktualna; 20 Łańcuch nieszczęścia — skecz; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Obrazki z Polski współczesnej; 21 Koncert historyczny muzyki polskiej; g. 22 Muzyka lekka orkiestry P. R.; 22.45 Programy lokalne; 23 Wiadomości meteorologiczne; 23.05 Programy lokalne.

Kraków. (293.5 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; g. 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacyj; 13.35 Muzyka z płyt; 15.20 Przegląd giełdowy; 15.30 Płyty; 18.30 Szkic literacki; 18.45 Płyty; 19 Odczyt; 19.10 Program na dzień następny; 19.20: Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.45 Odczyt w języku esperanckim; 23.05: Muzyka z płyt.

Warszawa. (1339.3 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacyj; 15.20 Przegląd giełdowy; 15.30 Muzyka lekka z płyt; 18.30 Szkic literacki; 18.45 Program na dz. następny; 18.55 Skrzynka rolnicza; 19.05 Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; g. 22.45 Odczyt w języku esperanckim; 23.05 Muzyka taneczna z płyt.

Lwów. (377.4 m). Godz. 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Silva rerum; 18.45 Recital fortepianowy; 19 Feljeton aktualny; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.45 Minuty literackie; 23.05 Płyty.

Katowice. (395.8 m). Godz. 15.20 Wiadomości giełdowe; 15.22 Wiadomości bieżące; 15.25 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 18.30 Reportaż; g. 19 Feljeton sportowo-turystyczny; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.45 Odczyt; 23.05 Płyty.

J. F. PREUSSNER. 75

Mr. Dick.

Powieść.

Dick zamknął gaz, ale nie włączał hamulców. Pozwalał maszynie biec. Zerwał hełm i odrzucił go daleko. Mgła przed oczyma pozostawała. Nerwy służyły się. Nie czuł teraz nic. Mechanicznie wziął krzywiznę i wprowadził maszynę na mostek i szlak tylekrotnie w ciągu dnia przemierzony.

FINALE.

Na metę wracali ławą. Przy wjeździe na prostą musieli szybkość zredukować do minimum. Ogromne mrowisko ludzkie zabiegło im drogę. Dick gdziekolwiek spojrzał, wszędzie widział roześmiane twarze i natarczywe dłonie. Zgraja fotoreporterów, niby taran przebiła się przez ciżbę i porwała Dicka w swe ramiona.

— Niech pan coś powie — krzyczał mu w ucho reporter radjowy, — dziesięć miljonów słuchaczy oczekuje niecierpliwie pańskiego głosu. Cicho tam, przeklęta hołoto!

Hałas panował niemożliwy. Przemawiał akurat prezes automobilklubu, ale głos jego ginął w szumie.

— Powiedz, że jesteś dumny ze zwycięstwa i że maszyna Achill jest najlepsza — poradził Mr. Shannon, który wreszcie przepchnął się przez tłum.

Dick żachnął się. — Gdzie Connaught? — zapytał.

— Kto? — Mr. Shannon miał taką minę, jakby się przesłyszał.

— Gdzie jest Miss Shannon? — poprawił się Dick.

— Niechże pan coś powie, Mr. Dick — naglił reporter — każda minuta kosztuje.

— Zapłacę — warknął Mr. Shannon. — Niechże pan już mówi.

Dick powiedział, co od niego wymagano. Jeszcze jedno natarcie fotografów, jeszcze jedna ulewa słów.

— Tędy mój chłopcze — zawołał Mr. Shannon, pociągając Dicka ku limuzynie. — Tam wewnątrz jest ktoś — szepnął, mrugając porozumiewawczo. Wepchnął Dicka, nim ten zorjentował się, że tym kimś nie była wcale Connaught. Chciał się cofnąć, ale tamten złapał go za ramię.

— Czego pan chce odemnie? — zapytał Dick.

— Nie mogę powiedzieć, aby pan był uprzejmy, burknął Snyder. — A, trzeba panu wiedzieć, miałem prawo przypuszczać...

— W rezultacie dowiem się, czego pan chce odemnie, czy nie?

— Naturalnie panie Zaslawski...

Dick z czerwonego, zrobił się blady. Upłynęło sporo czasu, zanim przemówił.

— Co pan chce ze mną zrobić, podinspektorze?

— Żadne podinspektorze — Snyder nadął się, jak balon. — Inspektorze, jeśli łaska, inspektorze. Otrzymałem nominację.

Dick był zbyt zgnębiony, aby okazać się zjadliwym.

— No więc, jakże jest ze mną? — zapytał.

— Prawdę powiedziawszy — nijak. Mój Boże... Przez trzy lata starał się pan jaknajmniej myśleć o przeszłości i teraz, raptem, taka ogromna zmiana...

— Przez te trzy lata wiele zmieniło się w mojem życiu — rzekł posępnie Dick.

Inspektor pokiwał głową. — Ciężkie pan miał życie — przyznał — ale wypił pan piwo, które sam pan sobie nawarzył. Ot co!

— Czyż miałem inne wyjście? — zapytał gorzko Dick. — Pan jeszcze nie wie, co to znaczyć być napiętnowanym, pozbawionym czci, szacunku, co to znaczy w jednej chwili stoczyć się na samo dno życia. Tego nie można sobie wyobrazić, to trzeba przeżyć...

Świeżo kreowany inspektor założył ręce na brzuchu.

— Co pan zamierza ze sobą zrobić? — zapytał.

— Ja? — Dick nawet nie zwrócił uwagi na istotne znaczenie pytania. — Czy można umknąć przed samym sobą?

— Czemu miałby pan uciekać przed samym sobą? — zapytał inspektor. — Czyż przekonanie o swej niewinności nie wystarczy panu?

Dick zaśmiał się nieprzyjemnie. Pogrążali się w teoretyczne rozważania. Czy można teraz oddzielić jednostkę od reszty świata? Życie ludzkie coraz bardziej staje się historją kołka w płocie.

— Nie powiedział mi pan jeszcze, czemu miałby pan uciekać? — ponowił pytanie inspektor.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Na falach radja.

Radjo na usługach wojny.

REWELACYJNE WYNALAZKI RADJOTECHNICZNE.

Konflikt włosko-abisyński obudził zainteresowanie dla zagadnień przyszłej wojny. Telegramy z placu boju donoszą o nowych, rewelacyjnych wynalazkach — opartych na zdobyczach wiedzy radjotechnicznej, które mogą zmienić całkowicie obraz wojny przyszłości. Kto zdobędzie tajemnice tych wynalazków może będzie mógł zapewnić sobie druzgocące zwycięstwo nad wrogiem. Oczywiście, trudno w krótkim artykuliku wyczerpać wszystkie możliwości zastosowania radjotechniki do celów wojennych. Można o nich mówić tylko ogólnie.

A więc przedewszystkiem, owe słynne **„tajemnicze promienie“** mające paraliżować działalność motorów spalinowych — przez uszkodzenie systemu zapłonowego — budzą powszechne zainteresowanie. Niesłusznie przypisywany Marconi'emu wynalazek tego rodzaju jest zupełnie możliwy z punktu widzenia współczesnej techniki. Polegałby on na **skoncentrowaniuu energji fal ultrakrótkich,** za pomocą specjalnej anteny kierunkowej: fale te rzucone w postaci wiązki promieni na samochód czy samolot wywołałyby bądź to naruszenie regularności działania zapłonu elektrycznego, bądź też całkowite jego zniszczenie przez spalenie cewek, co pociągnęłoby za sobą unieruchomienie motoru.

Nie obawiajmy się jednak nadmiernie tego śmiercionośnego wynalazku! Konieczność użycia wielkiego nakładu energji — skomplikowana budowa potrzebnych urządzeń technicznych, oraz względnie mały zasięg działania — wykluczają możliwość masowego stosowania tego środka obronnego przy dzisiejszym stanie wiedzy technicznej.

Niemniej groźnym wynalazkiem mógłby się stać tak zwany **„detektor wykrywający“.** Zadaniem jego miało być **wykrywanie w ciemnościach położenia ruchomego objektu** i skierowanie automatyczne luf działowych na ten cel niewidoczny. Mamy tu znów do czynienia z kierunkowo wypromieniowanemi falami ultrakrótkimi. Fale te napotkawszy na swej drodze przeszkodę ruchomą, ulegają odbiciu. Chwytają je dwie stacje podsluchowe — określające metodą triangulacyjną dokładne położenie nieprzyjacielskiego objektu.

Ale to nie wszystko. Uczeni technicy zapowiadają wynalazek, zwany przez nich **„automatycznym cynglem“.** Cyngiel ten będzie można rzekomo zastosować do każdej prawie broni palnej. Ten nowy śmiercionośny pomysł oparty jest na działaniu komórki foto-elektrycznej, która reagując na cień na nią rzucony przez objekt znajdujący się na linji celu — wywołuje elektryczny zapłon ładunku naboju.

Nie można również pominąć coraz szerszego **zastosowania radja w służbie łączności.** Krótkofalowe stacje odbiorczo-nadawcze, najrozmaitszych rozmiarów, od tornistrowych noszonych przez piechura do silnych stacyj samochodowych — umożliwiają natychmiastowe porozumienie się z najmniejszą jednostką bojową. Dowódcy dzięki łączności radjowej mogą wykorzystać w jak najdalszych granicach zdolność manewrową swych oddziałów. Lecz i zwykła sieć radjofoniczna kraju odda w przyszłej wojnie usługi ogromne. Nietylko bowiem stać się mogą stacje nadawcze, z których dziś rozbrzmiewają pogodne tony piosenki, czy też odczyty rolnicze, ważną bronią pomocniczą przeciw nieprzyjacielskim nalotom.

Niemniej ważnem zadaniem ich, kto wie czy może jeszcze donioślejszem, będzie **podtrzymywanie w narodzie moralnych sił do oporu przeciw najeźdźcy.**

Najgroźniejszym jednak wynalazkiem wojennym w tej dziedzinie stać się może **sterowanie zapomocą radja.** Samoloty, tanki, łodzie podwodne, torpedy i t. p., kierowane na odległość za pomocą radja są przedmiotem nieustannych badań i udoskonaleń zagranicznych konstruktorów. Oczywiście nie należy przeceniać możliwości niszczycielskich eskadr samolotów bombardowych, lub czołgów bez załogi, kierowanych zapomocą radja. Strona atakująca w takim wypadku — nie ryzykowałaby wiele poza ewentualną stratą maszyn. Jednakże objektywnie podkreślić należy, iż sterowanie zapomocą radja natrafia na zasadniczą przeszkodę w postaci możliwości przejęcia radjosygnałów przez wroga, oraz unieruchomienie całego systemu sygnalizacyjnego przez nadanie ochronnych sygnałów interferencyjnych.

Paryski zjazd radjowy.

W Paryżu odbył się zjazd Radjofonji Światowej przy udziale **29 przedstawicieli radjowych towarzystw europejskich i 14 delegatów poczt naszego kontynentu.** Pozatem w obradach uczestniczyli dwaj delegaci Międzynar. Związku Telegraficznego w Bernie i zastępca Ligi Narodów w charakterze obserwatora. — Wśród wielu innych ważnych spraw, na uwagę zasługują wyniki obrad dotyczących Polski. Oto delegacja polska zgłosiła oświadczenie, że **stacja w Luxemburgu w dalszym ciągu zakłóca prawidłowy odbiór Warszawy.** Ponieważ kwestja ta dotyczy układu międzynarodowego, przeto wyłoniono komisję do zbadania sytuacji w strefie fal długich. Przeprowadzone będą próby, które będą polegać na tem, że **stacja Leningrad przesunie się w eterze,** co pozwoli na kolejne przesunięcie się Luxemburga i Kalundborga i co w konsekwencji zapewni radjostacji warszawskiej wymaganą „odległość“ od innych stacyj. Pozatem delegacji polskiej udało się nawiązać cały szereg kontaktów bezpośrednich z prezdstawicielami radjofonij obcych, które będą wykorzystane do zacieśnienia bezpośredniej wymiany programów radjowych. Wstępne rozmowy i punktacje przyszłych formalnych umów przeprowadzono przedewszystkiem z Francją, ponadto zaś z krajami bałtyckiemi i Ameryką. Zgłoszony na poprzednim zjeździe Unji w Warszawie wniosek polski dotyczący organizacji **„Międzynarodowych odczytów“** został ostatecznie zaakceptowany. W związku z wejściem w życie tego projektu, specjalna podkomisja złożona z przedstawicieli Belgji, Włoch, Niemiec i Polski, opracowała szczegółowo przepisy, które **przewidują rocznie 8 odczytów, wygłaszanych przez najsłynniejszych ludzi poszczególnych krajów.**

Pozatem uchwalono powtórzyć w grudniu audycję „Młodzież śpiewa ponad granicami“.

Telewizja szybkiemi krokami idzie naprzód.

Od kilku lat prasa alarmuje swoich czytelników rewelacyjnemi wiadomościami z nowej, pokrewnej radju dziedziny — telewizji. Za rok powstania telewizji należy **przyjąć** bieżący rok 1936. — który nam przyniósł pierwsze oficjalne telewizyjne stacje nadawcze. — Pierwszeństwo przypadnie zapewne Francuzom, którzy, jak sami twierdzą, „nie robiąc szumu“, uwinęli się gracko i w kilka miesięcy ukończyli budowę pierwszej na świecie oficjalnej **stacji nadawczej na wieży Eiffel.** W ten sposób Anglja, która zawsze ma czas i Niemcy, którym zawsze coś stoi na przeszkodzie, pozostały wtyle. Państwom zachodnim dzielnie dotrzymuje w tej dziedzinie Rosja Sowiecka, gdzie w styczniu r. b. z okazji jedenastej rocznicy śmierci Lenina uruchomiono doświadczalną stację telewizyjną.

W Skandynawij zaś robi się wszystko po cichu. W **Szwecji** w polowie stycznia r. b. otwarto telewizyjną stację nadawczą na przedmieściu Sztokholm—Alstromergarten. Stacja ta daje wysokiej jakości obrazy na 240 linij. W **Norwegji** ma być w krótkim czasie wybudowana stacja w Oslo, przyczem inicjatywę przejęły tu spółki prywatne, licząc, w związku z długiemi zimami w tym kraju, na wielkie rozpowszechnienie się telewizji.

Natomiast w Stanach Zjednoczonych nie uznano jeszcze telewizji za intratny interes. Dlatego przewiduje się, że inicjatywę i koszty budowy pierwszej stacji podejmie tu rząd Stanów.

Do młodziutkiego — lecz obiecującego przedsięwzięcia przemysł filmowy zaczyna się odnosić nieprzyjaźnie. Wchodzi tu oczywiście w grę moment konkurencji. Kierownicy przemysłu filmowego — zdecydowanie opierają się telewizowaniu filmów. Jest to stanowisko o tyle niesłuszne, że obrazy filmowe zasadniczo nie nadają się dla celów telewizji ze względu na swą długość. Angielski B. B. C. nosi się z zamiarem wytwarzania własnych filmów telewizyjnych. Istnieje zatem obawa, że konkurent mimo wszystko odniesie zwycięstwo.

W codziennych pismach londyńskich ukazały się ogłoszenia o wolnych luksusowych mieszkaniach w dzielnicy Mayfair. **Mieszkania te zaopatrzone są w kompletne urządzenia odbiorcze telewizyjne.**

W związku z telewizją rudym oprócz piegów przybywa nowy kłopot. Fala elektromagnetyczna bowiem wyraźnie bojkotuje ten kolor włosów. **Rudy człowiek na ekranie wychodzi jako siwowłosy starzec,** wzgl. jak ktoś przystrojony białą, pudrowaną peruką. Jest to poważny brak telewizji w kierunku użycia jej do celów matrymonjalnych. Jak widzimy telewizja stwarza szereg nowych, interesujących problemów.

Najważniejsze jest, że jak mówią technicy i wynalazcy, — w najbliższym czasie będzie można już sobie samemu skonstruować odbiornik telewizyjny, którego koszt nie przekroczy 500 zł.

Międzykontynentalna konferencja radjowa.

Najstarsza europejska organizacja jaką jest Unja Radjofoniczna zaprosiła do Paryża na konferencję międzykontynentalną 43 państwa z tego 16 zamorskich. Wychodząc z założenia, że radjofonja w ostatnich latach niebywale zbliżyła kontynenty między sobą, wszyscy uczestnicy Konferencji doszli do przekonania, że trzeba przystąpić do rozwiązania problemu **Światowego Związku Radjofonicznego.** Ma on obejmować nietylko 27.000.000 słuchaczy europejskich, ale także olbrzymią armję 200.000.000 słuchaczy świata skupić w organizacji, nazwanej w Paryżu **„Reunion Internationale“,** przyczem istniejąca już Unja Radjofoniczna odgrywałaby rolę organizacji do pewnego stopnia kierującej.

KONCERTY Z WSZYSTKICH PUNKTÓW GLOBU. Inicjatywa do zwołania konferencji kontynentalnej wyszła z Ameryki Północnej, która zabiega o stworzenie organizacji międzynarodowej wymiany programów radjowych. Stany Zjednoczone stoją bowiem na czele międzynarodowej wymiany programów, transmitując w ostatnim roku 500 audycyj ze wszystkich części świata. Na konferencji postanowiono rozszerzyć dotychczasowe koncerty europejskie na koncerty międzykontynentalne. Pierwsza tego rodzaju audycja projektowana jest na 20 września br. Na luty następnego roku przewidziano światowy koncert z Argentyny, w lecie koncert z Indyj Holenderskich, a w zimie z Konga Belgijskiego.

POPRAWA ODBIORU DALEKICH STACYJ. Na konferencji poruszono też sprawę odbioru stacyj dalekich, jako podstawowego warunku dla umożliwienia wymiany koncertów z całego świata. Było to zadaniem komisji technicznej. Komisja ta zajmowała się kwestjami meteorologicznemi i słonecznemi, oraz nad temi wszystkiemi zjawiskami, które wpływają na nadanie i odbiór audycyj zamorskich na bardzo dalekie przestrzenie.

UPORZĄDKOWANIE CHAOSU W ETERZE. Coraz bardziej mnożące się i krzyżujące fale radjowe, które opasują dziś cały świat wywołują dziś niebywały chaos w eterze. Jeśli chodzi o fale długie, bardzo dużo już zrobiono, by zaprowadzić pewien ład w tej dziedzinie. Gorzej ta rzecz przedstawia się jeśli chodzi o krótkofalarstwo. Liczba stacyj stale wzrasta. Wobec tego na olbrzymiej przestrzeni atmosfery otaczającej świat, dotychczas zdawałoby się nieograniczonej, trzeba tak uporządkować rozdział fal krótkich, ażeby nie przeszkadzały one nawzajem odbiorcom krótkofalowym.

ZAGADNIENIE PRAWNE. Obok techniki wyjaśniono szereg zagadnień prawnych. Istniejące w poszczególnych krajach prawa autorskie i przepisy radjowe muszą zostać uwzględnione, jeśli chce się uzyskać dla radjofonji świata zjednoczenie wszystkich ludzi na globie ziemskim muzyką i słowem wysyłanem w przestrzeń przez coraz liczniejsze stacje nadawcze wszystkich narodów i państw świata.

Posłuchajmy Ameryki

„Złapać Amerykę!“ Oto wyczyn, który dokonany przez radjosłuchaczy staje się powodem ich dumy. Do niedawna jeszcze wyczyn taki był bardzo trudny do zrealizowania i wywoływał słuszny podziw otoczenia. Obecnie staje się to „chlebem codziennym“ wskutek coraz większej popularyzacji superheterodyn z zakresem krótkofalowym, pozwalającym na łatwy odbiór krótkofalowych stacyj amerykańskich. Jednak jeżeli odbiornik nie zawiera zakresu fal krótkich, pozostaje jeszcze możliwość słuchania koncertów wykonywanych z drugiej strony Atlantyku za pośrednictwem silnej superstacji 500 Kw., którą poza Ameryką rozporządza tylko Moskwa. Mówimy tutaj **o stacji nadawczej w Cincinnati.** Aby usłyszeć powyższą stację należy zachować następujące warunki: a) zaczekać do chwili, kiedy stacje europejskie mogące kolidować z odbiorem Cincinnati przestaną pracować, b) skorzystać z okresu najlepszego odbioru transatlantyckiego, to jest około **godziny 24.00, 5, 6 rano,** c) stosować do odbioru dobry odbiornik (superheterodyna 4, 5-lampowa) z odpowiednią anteną zewnętrzną długości 8—10 metrów. Stacja Cincinnati pracuje na fali 428 mtr. (700 kc) i znajdzie się na skali odbiornika mniejwięcej między Rzymem a Paryżem P. T. T., naturalnie gdy obie stacje już są nieczynne. Najlepsze warunki odbioru według naszego zdania na podstawie dokonanych prób **między godziną 4 a 6 rano.** Niewątpliwie większość radjosłuchaczy woli o tej godzinie pozostawać w łóżku, pokrzepiając się zdrowym snem po całodziennej pracy. Ale czego nie zrobi prawdziwy radjoamator, aby powiedzeniem: „Tej nocy słuchałem Ameryki“, wzbudzić zazdrość wśród przyjaciół.

———ooOoo———

„DZIŚ POPISUJĄ SIĘ PTASZKI“. Taki tytuł nosi audycja radjowa z płyt 30. 3. o godz. 21.30. Na specjalnie skonstruowanych organach Wurlitzerowskich, których możliwości dźwiękowe przekraczają wszystkie dotychczasowe ramy organów, wykonają artyści: Guido Gialdini i Reginald Foort utwory, naśladujące w sposób zabawny i zadziwiająco trafny śpiewy i szczebiot ptaków.

JÓZEF ELSNER — Koncert historyczny muzyki polskiej. W IX Koncercie historycznym muzyki polskie transmituje P. Radjo z Krakowa na wszystkie rozgłośnie polskie audycję poświęconą twórczości Józefa Elsnera. Znany on jest ogólnie jako nauczyciel kompozycji Chopina, jako ten, który pierwszy poznał się na talencie Chopina, umieszczając na świadectwie konserwatoryjnem notatkę, „Genjusz muzyczny“, w Warszawie znany jest również jako założyciel Konserwatorjum warszawskiego. Natomiast same utwory Elsnera poszły w zapomnienie. Jako kompozytor posiada Elsner zasługi ogromne. On to pierwszy zrozumiał, że opera opIska nie polega jedynie na śpiewaniu po polsku, że należy wprowadzić do niej polskiego ducha przez użycie tła i libretta, opartego na dziejach historycznych Polski. Pisze więc opery historyczne, jako „Łokietek“, „Leszek Biały“, „Jagiełło w Tenczynku“, pisze pozatem kompozycje o charakterze religijnym, dbając przedewszystkiem o podniesienie ogólnego poziomu muzycznego w Polsce. To też składa mu hołd Moniuszko, nazywając Elsnera — w dedykacji swego kwartetu smyczkowego — wielkim założycielem muzyki naszej „krajowej“. Koncert historyczny 31. 3. o godz. 21.00 zapozna radjosłuchaczy z kompozycjami tego muzyka, szczegóły zaś dotyczące jego życia i twórczości poda prof. U. J. Z. Jachimecki.

Wydawca za „Głos Narodu“, Ska z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.